

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Speciální pedagogika znevýhodněného člověka s mentálním postižením

Bakalářské studium
2018/2019

1. Paradigma a modely zdravotního postižení v kontextu mentálního postižení. Historická pojetí péče a podpory jedinců s mentálním postižením.
2. Speciální pedagogika osob s mentálním postižením jako obor (pojem, předmět, cíle) a jeho postavení v systému věd.
3. Mentální postižení. Definice. Klasifikační modely. Etiologie mentálního postižení.
4. Psychosociální zvláštnosti a osobnostní charakteristiky osob s mentálním postižením.
5. Downův syndrom – charakteristika, symptomy. Podpora osob s Downovým syndromem.
6. Poruchy autistického spektra. Dílčí diagnózy. Symptomy. Možnosti, formy a metody podpory.
7. Diagnostika a poradenství u osob s mentálním postižením
8. Specifika komunikace s jedinci s mentálním postižením. Alternativní a augmentativní komunikace.
9. Vzdělávání osob s mentálním postižením v dětství, dospívání a v dospělosti. Vzdělávací systém a jeho proměny v kontextu jedinců s mentálním postižením.
10. Sociální služby orientované na osoby s mentálním postižením. Poslání a kritéria kvality sociální služby.
11. Sexualita a rodičovství v životě osob s mentálním postižením.
12. Pracovní uplatnění osob s mentálním postižením
13. Právní postavení osob s mentálním postižením z hlediska lidských práv, vzdělávání, sociálních služeb a zaměstnávání.
14. Role nestátní neziskových organizací v podpoře osob s mentálním postižením a jejich. Sebeobhajování.
15. Rodina s člověkem s mentálním postižením.

Doporučení literatura

BAZALOVÁ, B. Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje. Vydání 1. Praha: Portál, 2014. 184 s. ISBN 978-80-262-0693-4

BAZALOVÁ, B. Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie. Vydání 1. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 287 s. ISBN 978-80-210-5930-6

ČADILOVÁ, V., JŮN, H., THOROVÁ, K. Agrese u lidí s mentální retardací a s autismem. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 248 s. ISBN 978-80-7367-319-2

ČERNÁ, M. a kol. Česká psychopedie: speciální pedagogika osob s mentálním postižením. Vydání druhé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 222 stran. ISBN 978-80-246-3071-7.

MATOUŠEK, O. Sociální služby. Praha: Portál 2015. ISBN 978-80-7367-310-9 9-1.

SLOWÍK, J. Komunikace s lidmi s postižením. Vydání I. Praha: Portál, 2010. 160 s. ISBN 978-80-7367-691-9

ŠIŠKA, J. Mimořádná dospělost: edukace člověka s mentálním postižením v období dospělosti. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2005. 100 s. ISBN 80-246-0992-4.

VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Vyd.5., rozšířené a přepracované. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 978-80-262-0225-7.

VALENTA, M. a kol. Mentální postižení: v pedagogickém, psychologickém a sociálně-právním kontextu. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 349 s. Psyché. ISBN 978-80-247-382

VALENTA, M. et al. Psychopedie: [teoretické základy a metodika]. Vyd.5., aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Parta, 2013. 495 s. ISBN 978-80-7320-187-6.

VALENTA, Milan, Jan MICHALÍK a Martin LEČBYCH. *Mentální postižení: v pedagogickém, psychologickém a sociálně-právním kontextu*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3829-1.

ZEZULKOVÁ, E. Rozvoj komunikační kompetence žáků s lehkým mentálním postižením. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2013. 174 s. ISBN 978-80-7464-395-8

Aktuálně platná legislativa vztahující se k tématům.

Doporučená periodika:

- Speciální pedagogika, ISSN 1211-2720
- Sociální práce /Sociálna práce
- British Journal of Learning Disability, ISSN 1468-3156
- European Journal of Special Needs Education, ISSN 0885-6257
- Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities, ISSN 1741-1130
- Disability and Society